

	ใบความรู้ที่ 2	หน่วยการเรียนรู้ที่ 2	
	รหัสวิชา 2001- 0001 วิชาคอมพิวเตอร์เพื่องานอาชีพ	ระดับ ปวช. 1 จำนวน 2 หน่วยกิต	
	ชื่อหน่วย การใช้โปรแกรมระบบปฏิบัติการวินโดวส์	จำนวน 3	ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง การใช้โปรแกรมระบบปฏิบัติการวินโดวส์	จำนวน 1	สัปดาห์	

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. มีความรู้ความเข้าใจระบบปฏิบัติการวินโดวส์
2. อธิบายส่วนประกอบของหน้าจอวินโดวส์ได้
3. สามารถใช้เมาส์และตัวชี้เมาส์ได้อย่างถูกต้อง
4. สามารถเรียกใช้โปรแกรมในวินโดวส์ได้
5. บอกส่วนประกอบพื้นฐานของหน้าต่างหรือวินโดวส์ได้
6. สามารถทำงานกับไฟล์ ไฟล์และโฟลเดอร์ ได้
7. สามารถจัดการไฟล์และโฟลเดอร์ด้วยโปรแกรม Windows Explorer
8. สามารถจัดการเดสก์ทอปและสร้างชอร์ตคัตได้

เนื้อหาสาระ

บทที่ 2 การใช้โปรแกรมระบบปฏิบัติการวินโดวส์

1. ระบบปฏิบัติการวินโดวส์

วินโดวส์เอ็กซ์พี (Windows XP) คือ ระบบปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ (Operating System: OS) เป็นระบบที่มีการใช้งานมากที่สุดในประเทศและในโลก คำว่า XP มาจากคำว่า eXPerience หมายถึง การสะสมประสบการณ์ในการใช้งานของผู้ใช้ที่ทำให้ผู้ใช้สามารถใช้งานได้โดยง่ายดาย การทำงานใช้รูปภาพแทนคำสั่งหรือเรียกคำศัพท์ทางคอมพิวเตอร์ว่า "GUI" (Graphic User Interface) ทำให้การศึกษาหรือใช้งานง่าย รวดเร็วและมีสีสัน น่าใช้มากขึ้น

ชุดโปรแกรมวินโดวส์ XP มี 3 รุ่น

1. Windows XP Home Edition สำหรับผู้ใช้งานตามบ้าน (Home User)
2. Windows XP Professional คุณสมบัติต่างๆ แบบเต็มรูปแบบ สำหรับผู้ใช้งานทางธุรกิจ และผู้ใช้งานที่บ้านที่ต้องการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ให้ได้ประสิทธิภาพสูงสุด
3. Windows XP 64Bit Edition การประมวลผลแบบ 64 บิต สำหรับผู้ใช้แบบ Work-station

2. ส่วนประกอบของหน้าจอวินโดวส์

ส่วนประกอบของหน้าจอวินโดวส์ หรือเดสก์ทอป คือ หน้าจอที่เป็นศูนย์กลางในการทำงานของโปรแกรมต่างๆ เมื่อมีการเรียกใช้งานโปรแกรมใดก็ตาม โปรแกรมที่เรียกขึ้นมาใช้งานจะปรากฏขึ้นบนหน้าจอวินโดวส์นี้

บนหน้าจอวินโดวส์จะประกอบไปด้วยส่วนประกอบต่างๆ ดังนี้

1. ไอคอน (Icon) รูปภาพเล็กๆ ที่ใช้แทนโปรแกรมหรือเอกสาร
2. เดสก์ทอป (Desktop) พื้นที่ว่างๆ ทั้งหมดบนจอภาพ

3. ตัวชี้เมาส์ (Mouse Pointer) เป็นสัญลักษณ์รูปลูกศร ใช้แสดงการเคลื่อนที่ของเมาส์บนจอภาพ
4. ทาสก์บาร์ (Taskbar) แถบเครื่องมือ/แถบงานแสดงรายชื่อของโปรแกรมที่เปิดใช้งานอยู่ในเวลา

ปัจจุบัน

5. ปุ่มลัด (Quick Launch) สำหรับใช้เปิดโปรแกรมที่ใช้งานบ่อยๆ ขึ้นมาใช้งาน
6. ปุ่มสตาร์ท (Start) คือเมนูหรือปุ่มที่ใช้งานเก็บเครื่องมือทุกอย่างของการใช้งานและเข้าสู่โปรแกรมต่างๆ
7. แถบแสดงสถานะ (Status Bar) แสดงเวลา วันที่และสถานะต่างๆ ของเครื่องคอมพิวเตอร์

3. การใช้เมาส์และตัวชี้เมาส์

การเลือกสิ่งต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในหน้าจอวินโดวส์ การใช้เมาส์จะเป็นเครื่องมือหลักในการทำงาน ลักษณะเมาส์จะมีปุ่ม 2 ปุ่ม คือปุ่มด้านซ้ายและปุ่มด้านขวา บางรุ่นมีวงล้อเลื่อน (Wheel) ใช้หมุนเพื่อเลื่อนขึ้นหรือเลื่อนลง ดูเอกสารได้ง่าย และสะดวกขึ้น

การคลิกเมาส์ (Click)

การคลิกเมาส์ คือ การใช้นิ้วชี้เคาะบนปุ่มซ้าย 1 ครั้ง แล้วปล่อยนิ้วเพื่อใช้เลือกวัตถุหรือคำสั่งต่างๆ ในหน้าจอวินโดวส์ ตัวอย่างการคลิกเมาส์ทำได้

การดับเบิลคลิกเมาส์ (Double Click)

การดับเบิลคลิกเมาส์ คือ การใช้นิ้วชี้เคาะบนปุ่มซ้ายติดกัน 2 ครั้ง ให้ดังคลิก 2 ครั้ง มักใช้ในกรณีเปิดโปรแกรมจากไอคอน

การแตรกเมาส์ หรือลากแล้วปล่อย (Drag and Drop)

การแตรกเมาส์ คือ การใช้นิ้วชี้คลิกปุ่มเมาส์ด้านซ้ายค้างไว้ แล้วเลื่อนเมาส์ไปในทิศทางที่ต้องการ แล้วปล่อยเมาส์ มักใช้เลือกวัตถุหลายชิ้น หรือ เคลื่อนย้ายวัตถุไปยังตำแหน่งที่ต้องการ

การแตรกเมาส์เลือกวัตถุ

การแตรกเมาส์เลือกวัตถุ ด้วยการกดปุ่มเมาส์ค้างไว้ในจุดเริ่มต้น แล้วลากเมาส์เพื่อสร้างกรอบล้อมรอบวัตถุที่ต้องการเลือก จากนั้นจึงปล่อยเมาส์

การแตรกเมาส์ย้ายวัตถุ (Drag and Drop)

การแตรกเมาส์ย้ายวัตถุ กดปุ่มเมาส์ซ้ายค้างไว้บนไอคอนที่ต้องการย้าย ลากเมาส์ไปยังตำแหน่งที่ต้องการปล่อยไอคอน ปกติไอคอนจะจัดเรียง ชิดซ้ายเสมอ หากย้ายไอคอน ไอคอนจะเลื่อนกลับ

การคลิกเมาส์ปุ่มขวา (Right Click)

การคลิกเมาส์ปุ่มขวา คือ การคลิกเมาส์ขวา 1 ครั้ง จะปรากฏเมนูลัด เรียกว่า Popup Menu หรือ Shortcut Menu

4. การเรียกใช้โปรแกรมในวินโดวส์

ปุ่ม Start จะปรากฏอยู่มุมล่างซ้ายของจอภาพ เป็นแหล่งสามารถเข้าไปเรียกใช้งาน โปรแกรมต่างๆ ที่อยู่ในคอมพิวเตอร์ ในปุ่มสตาร์ท (Start) มีองค์ประกอบต่างๆ

5. ส่วนประกอบพื้นฐานของหน้าต่าง

ส่วนประกอบต่างๆ ของหน้าต่างวินโดวส์มีลักษณะสำคัญ คือ แสดงผล ของโปรแกรมหรือข้อมูลต่างๆ ในกรอบสี่เหลี่ยมหรือหน้าต่างย่อยๆ โดยมีส่วนประกอบที่เหมือนกัน

การขยายหน้าต่างโปรแกรมให้เต็มหน้าจอ (Maximize)

หน้าต่างหรือวินโดวส์ที่เปิด โปรแกรมขึ้นมาใช้งาน สามารถปรับแต่งขนาด หรือย้ายตำแหน่งได้ ตามที่ต้องการ เพื่อให้การใช้งานสะดวกมากที่สุด

การซ่อน/ย่อหน้าต่างโปรแกรมลงบนทาสก์บาร์ (Maximize)

สามารถซ่อนหรือย่อหน้าต่างโปรแกรมที่เปิดใช้ทำอยู่บนภาพ พักไว้ที่ทาสก์บาร์

การซ่อน/ย่อหน้าต่างโปรแกรมลงบนทาสก์บาร์พร้อมๆกัน

การเปิดโปรแกรมใช้งาน สามารถเปิดโปรแกรมมาใช้งานได้หลายๆโปรแกรมพร้อมกันได้ ในเวลา เดียวกัน ทำให้มีหน้าต่างโปรแกรมอยู่บนหน้าจอหลายโปรแกรม เมื่อต้องการซ่อน/ย่อหน้าต่างโปรแกรม ทั้งหมดพร้อมๆกันในครั้งเดียว

การเลือกและสลับหน้าต่างโปรแกรมใช้งาน

เมื่อเปิดโปรแกรมขึ้นมาใช้งานหลายๆ โปรแกรมพร้อมกัน การสลับการใช้งานระหว่างโปรแกรม ต่างๆ โดยการคลิกเลือกชื่อโปรแกรมที่ปรากฏบนทาสก์บาร์ หรือกดปุ่ม Alt + Tab (โดยให้กดปุ่ม Alt ค้างไว้ แล้วใช้นิ้วชี้กดปุ่ม Tab หนึ่งครั้ง หน้าจอจะแสดง โปรแกรมที่เปิดใช้งานอยู่เมื่อแสดงโปรแกรมที่ต้องการ เลือก ให้ปล่อยนิ้วทั้งหมด)

การปิดโปรแกรม (Close)

เมื่อใช้งานโปรแกรมต่างๆ เสร็จแล้ว ทุกครั้งควรปิดโปรแกรมที่ไม่ใช้แล้วทุกโปรแกรม ให้ เรียบร้อย เพื่อลดการทำงานที่หนักของคอมพิวเตอร์

6. การทำงานกับวินโดวส์ ไฟล์และโฟลเดอร์

การเก็บข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์

เครื่องคอมพิวเตอร์จะทำหน้าที่จัดเก็บเอกสารข้อมูลต่างๆ เป็นจำนวนมาก ซึ่งเปรียบได้กับตู้เอกสาร ขนาดใหญ่ที่มีลิ้นชักอยู่หลายๆชั้น เพื่อใช้เก็บเอกสารให้เป็นระเบียบ

การจัดการไฟล์และโฟลเดอร์ด้วย My Computer

โปรแกรม My Computer คอมพิวเตอร์ของฉัน เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเข้าไปค้นหาสิ่งต่างๆ ที่อยู่ ในเครื่องคอมพิวเตอร์

การดูความจุของไดรว์

หากต้องการทราบว่าไดรว์มีขนาดความจุเท่าไรและที่สำคัญยังเหลือพื้นที่สำหรับเก็บข้อมูลอีกสัก เท่าไร สามารถคลิกเลือกที่ไดรว์ที่ต้องการดู

การจัดเรียงไอคอนแบบต่างๆ

รูปแบบการจัดเรียงไอคอนมีคำสั่ง 6 รูปแบบ ดังนี้

Name	จัดเรียงตามชื่อไฟล์และโฟลเดอร์
Size	จัดเรียงตามขนาดของความจุของไฟล์
Type	จัดเรียงตามชนิดของไฟล์
Modified	จัดเรียงตามวันที่ของไฟล์ที่มีการแก้ไขครั้งล่าสุด

Picture Taken On จัดเรียงตามรูปภาพที่ถ่ายครั้งแรก ใช้กับ โฟลเดอร์รูปภาพ

การจัดการไฟล์และโฟลเดอร์ด้วยโปรแกรม Windows Explorer

โปรแกรม Windows Explorer หรือเรียกย่อๆ ว่า Explorer เป็นเครื่องมือจัดการไฟล์และโฟลเดอร์ที่ใช้งานสะดวก ทำงานกับไฟล์จำนวนมาก หน้าต่างของโปรแกรมจะถูกแบ่งออกเป็น 2 ด้าน เพื่อแสดงโครงสร้างของโฟลเดอร์และไฟล์ชัดเจน

การแสดงโฟลเดอร์ย่อยต่างๆ ที่เก็บอยู่ในโฟลเดอร์ใหญ่

หน้าต่างโปรแกรม Windows Explorer ก็คือ โปรแกรม My Computer เหมือนกันเพราะในหน้าต่างของไอคอน My Computer มีปุ่มซ่อนและแสดงรายชื่อโฟลเดอร์ไว้ให้ใช้งาน ได้สะดวก

การคัดลอกไฟล์ด้วยเมนูคำสั่ง

การคัดลอกไฟล์ หรือมักเรียกกันว่า ก๊อปปี้สามารถคัดลอกไฟล์และโฟลเดอร์ที่ต้องการไปยังโฟลเดอร์อื่นๆ

การคัดลอกไฟล์อย่างรวดเร็วด้วยเมาส์

การคัดลอกไฟล์ด้วยเมาส์เป็นวิธีที่คัดลอกไฟล์ได้อย่างรวดเร็วด้วยการลากแล้วปล่อย

การย้ายไฟล์หรือโฟลเดอร์

การย้ายไฟล์ คือ การนำไฟล์ หรือโฟลเดอร์ในคลิปบอร์ด(หน่วยความจำพิเศษของวินโดวส์) จากตำแหน่งไฟล์เดิมย้ายไปอยู่ในตำแหน่งใหม่ หรือโฟลเดอร์ใหม่

การย้ายไฟล์อย่างรวดเร็วด้วยเมาส์

การย้ายไฟล์ด้วยเมาส์เป็นการย้ายไฟล์ที่ทำได้อย่างรวดเร็วด้วยการลากเมาส์

การเปลี่ยนชื่อไฟล์และโฟลเดอร์

ก่อนการเปลี่ยนชื่อไฟล์หรือโฟลเดอร์ ต้องทำการเลือกไฟล์ที่ต้องการเปลี่ยนให้มีแถบสี วิธีการเปลี่ยนชื่อไฟล์และโฟลเดอร์สามารถทำได้หลายวิธี

การตั้งชื่อไฟล์ในวินโดวส์

การตั้งชื่อไฟล์หรือโฟลเดอร์มีหลักเกณฑ์การตั้งชื่อ ดังนี้

1. ตัวอักษรยาวไม่เกิน 255 ตัวอักษร (ภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษก็ได้ นับรวมวรรคจุดด้วย)
2. ต้องไม่มีเครื่องหมายพิเศษเหล่านี้ คือ / \ : * ! " < > |
3. เว้นวรรคได้ แต่ก็ต้องระวัง ถ้าจะให้ดีควรใช้เครื่องหมาย _ (Underscore) ดีกว่า
4. ห้ามตั้งชื่อซ้ำไฟล์หรือโฟลเดอร์ ถ้าตั้งซ้ำ จะมีคำว่า Copy Of หน้าชื่อไฟล์ให้อัตโนมติ

หน่วยวัดของคอมพิวเตอร์

เครื่องคอมพิวเตอร์ มีหน่วยวัดเป็นไบต์ (Byte) เก็บข้อมูลเป็นตัวอักษรจะมีหน่วยวัดเป็น

KB (Kilobyte) กิโลไบต์ เก็บข้อมูลเป็นพันตัวอักษร

MB (Megabyte) เมกะไบต์ เก็บข้อมูลเป็นล้านตัวอักษร

GB (Gigabyte) กิกะไบต์ เก็บข้อมูลเป็นพันล้านตัวอักษร

การค้นหาไฟล์ที่ต้องการด้วยคำสั่ง Search

หากต้องการค้นหาไฟล์หรือโฟลเดอร์ที่อยู่ในเครื่องคอมพิวเตอร์ แต่จำไม่ได้เก็บที่ไหน สามารถค้นหาได้ด้วยโปรแกรม Windows Explorer

การเลือกภาพพิกหน้าจอ (Screen Saver)

ภาพพิกหน้าจอ คือ โปรแกรมที่แสดงภาพต่างๆ ขึ้นมาเวลาเปิดเครื่องทิ้งไว้ และไม่ได้ใช้งานนานๆ เพื่อกันสารเรืองแสงบนจอภาพ เกิดเป็นรอยต่างเนื่องจากการแสดงภาพเดิมอยู่นาน

การเลือกภาพพิกหน้าจอแบบตัวอักษรวิ่ง

การกำหนดภาพพิกหน้าจอแบบตัวอักษรวิ่ง สามารถพิมพ์ตัวอักษรปรากฏบนหน้าจอในระหว่างที่ไม่ได้ทำงานเพื่อบอกให้ผู้อื่นรู้ว่า เครื่องนี้กำลังใช้งานอยู่ ของคใช้งานชั่วคราว กำลังดาวน์โหลดงานอยู่วิ่งขึ้นบนหน้าจอแทนการปิดด้วยกระดาษ